

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5407]-101

M.A. (I Semester) EXAMINATION, 2018

SOCIOLOGY (Compulsory)

SC-01 : Classical Sociological Tradition

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

- N.B. :—** (i) All questions are compulsory.
(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. Answer any *one* of the following questions within **500** words : [20]
 - (a) Critically analyze Marx's theory of historical materialism.
 - (b) Explain Durkheim's theory of suicide.
2. Answer any *one* of the following questions within **500** words : [20]
 - (a) Discuss the social and intellectual factors which contributed to the development of sociological theory.
 - (b) Critically examine Weber's views on religion.
3. Answer any *two* of the following questions within **250** words each : [20]
 - (a) Explain limitations of classical theory in terms of gender and race.
 - (b) Examine Durkheim's contribution to sociological method.
 - (c) Elaborate on Marx's theory of class struggle.
 - (d) Discuss Weber's views on social action.

P.T.O.

4. Write short notes on any *four* of the following within **100** words each : [20]

- (a) Marx's views on Alienation
- (b) Durkheim's concept of Social Solidarity
- (c) Weber's concept of Verstehen
- (d) Bureaucracy and rationality (Weber)
- (e) Classical tradition and colonialism
- (f) Modernity and classical sociological tradition.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे संपूर्ण गुण दर्शवितात.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दांत उत्तर लिहा : [20]

- (a) मार्क्सच्या ऐतिहासिक भौतिकवादाच्या सिद्धांताचे टीकात्मक विश्लेषण करा.
- (b) डुरखीमचा आत्महत्येचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दांत उत्तर लिहा : [20]

- (a) समाजशास्त्रीय सिद्धांताच्या विकासात योगदान दिलेल्या सामाजिक व बौद्धिक घटकांची चर्चा करा.
- (b) वेबरच्या धर्मविषयक विचारांचे चिकित्सात्मक परीक्षण करा.

3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दांत उत्तरे लिहा : [20]

- (a) वंश आणि लिंगभावाच्या संदर्भात अभिजात सिद्धांताच्या मर्यादा स्पष्ट करा.
- (b) समाजशास्त्रीय संशोधन पद्धतीतील डुरखीमच्या योगदानाचे परीक्षण करा.
- (c) मार्क्सचा वर्ग संघर्ष सिद्धांत विशद करा.
- (d) वेबर यांच्या सामाजिक कृतीविषयक विचारांची चर्चा करा.

4. खालीलपैकी कोणत्याही चारवर प्रत्येकी 100 शब्दांत टीपा लिहा : [20]

- (a) मार्क्सचे परात्मतेवरील विचार
- (b) डुरखीमची सामाजिक ऐक्याची संकल्पना
- (c) वेबरची अंतर्बोध ही संकल्पना
- (d) नोकरशाही आणि विवेकवाद (वेबर)
- (e) अभिजात परंपरा आणि वसाहतवाद
- (f) आधुनिकता आणि अभिजात समाजशास्त्रीय परंपरा.

munotes.in

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5407]-102

M.A. (First Semester) EXAMINATION, 2018

SOCIOLOGY

(Compulsory Paper)

SC-02 : Sociology of India

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. Answer any *one* of the following questions within **500** words : [20]

- (1) Write an essay on formation of Sociology in India.
- (2) Discuss the contributions of Mahatma Phule and Dr. Babasaheb Ambedkar to non-Brahmin perspective.

2. Answer any *one* of the following questions within **500** words : [20]

- (1) Critically evaluate the relation between caste and class in India.
- (2) State the features of urban society in India and explain the limitations of rural-urban continuum.

3. Answer any *two* of the following questions within **250** words each : [20]

- (1) Explain the dimensions of modernity in India.

P.T.O.

- (2) Discuss the contribution of Dr. G.S. Ghurye to the Indological perspective.
 - (3) Explain the household Vs. family debate.
 - (4) Examine gender as a form of social stratification in India.
4. Write notes on any *four* of the following within **100** words each : [20]
- (1) Neera Desai's contribution to study the Indian society
 - (2) Features of Kinship in India
 - (3) Sources of traditions in India
 - (4) Sanskritization
 - (5) Causes for disintegration of joint family
 - (6) Tribe as a base of social stratification.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दांत लिहा : [20]
- (1) भारतातील समाजशास्त्राची जडणघडण यावर निबंध लिहा.
 - (2) अब्राहमणी दृष्टिकोनाला महात्मा फुले आणि डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी दिलेल्या योगदानाची चर्चा करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 500 शब्दांत लिहा : [20]
- (1) भारतातील जात आणि वर्ग यांच्यातील संबंधाचे टीकात्मक मूल्यमापन करा.
 - (2) भारतातील नागरी समाजाची वैशिष्ट्ये सांगा आणि ग्रामीण-नागरी सातत्य दृष्टिकोनाच्या मर्यादा स्पष्ट करा.
3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा : [20]
- (1) भारतातील आधुनिकतेचे पैलू स्पष्ट करा.
 - (2) भारत विद्याशाखीय दृष्टिकोनाला डॉ. जी.एस. घुर्ये यांनी दिलेल्या योगदानाची चर्चा करा.
 - (3) घरदार विरुद्ध कुटुंब विवाद स्पष्ट करा.
 - (4) लिंगभाव भारतीय सामाजिक स्तरीकरणाचा एक प्रकार आहे, परीक्षण करा.
4. खालीलपैकी कोणत्याही चार टीपा प्रत्येकी 100 शब्दांत लिहा : [20]
- (1) भारतीय समाजाच्या अभ्यासाला नीरा देसाई यांनी दिलेले योगदान
 - (2) भारतातील नाते संबंधाची वैशिष्ट्ये
 - (3) भारतातील परंपरांची उगम साधने
 - (4) संस्कृतीकरण
 - (5) संयुक्त कुटुंब विघटनाची कारणे
 - (6) सामाजिक स्तरीकरणाचा आधार म्हणून जमाती.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5407]-201

M.A. (II Semester) EXAMINATION, 2018

SOCIOLOGY

(Compulsory Paper)

(SC-03 : Introduction to Sociological Theories)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. Answer any *one* of the following questions within **500** words : [20]

- (1) Discuss R. Merton's critique of grand theory and examine *three* postulates of functionalism given by him.
- (2) Explain the tenets of phenomenology and discuss P. Berger's contribution to phenomenology.

2. Answer any *one* of the following questions within **500** words : [20]

- (1) Elucidate R. Dahrendorf's theory of conflict.
- (2) Examine Goffman's views on dramaturgy and his contribution to ethnomethodology.

3. Answer any *two* of the following questions within **250** words each : [20]

- (1) Explain basic principles of C. Wright Mill's theory of conflict.
- (2) Describe Parsons' AGIC model.
- (3) Examine A. Schutz's views on life world.
- (4) Elucidate Levi Strauss's contribution to structuralism.

P.T.O.

4. Answer any *four* of the following questions within **100** words each : [20]

- (1) R. Brown's concept of structure
- (2) Tenets of functionalism
- (3) Parsons's pattern variables
- (4) Malinowski's concept of function
- (5) Principles used in ethnomethodology
- (6) Stock of knowledge (A. Schutz).

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दात लिहा : [20]

- (1) मर्टन यांनी बृहत् सिद्धांतांच्या (Grand theory) केलेल्या चिकित्सेवर चर्चा करून त्यांनी विशद केलेल्या प्रकार्यवादाची **तीन** तत्वे स्पष्ट करा.
- (2) प्रघटनशास्त्राची तत्वे स्पष्ट करून पीटर बर्जर यांच्या प्रघटनशास्त्रामधील योगदानावर चर्चा करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दात लिहा : [20]

- (1) डॅहरेनडॉर्फ यांचा संघर्ष सिद्धांत विशद करा.
- (2) गॉफमन यांच्या नाट्यकलेवरील विचारांचे परीक्षण करून त्यांचे लोकजीवन पद्धती शास्त्रामधील योगदान स्पष्ट करा.

3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा : [20]

- (1) सी. राईट मिल्स यांच्या संघर्ष सिद्धांतातील मूलभूत तत्वे स्पष्ट करा.
- (2) पार्सन्स यांच्या AGIC प्रारूपाचे वर्णन करा.
- (3) ए. शुट्स यांच्या जीव जगतावरील विचारांचे परीक्षण करा.
- (4) संरचनात्मकवादामधील लेव्ही स्ट्रॉस यांचे योगदान विशद करा.

4. खालीलपैकी कोणत्याही चारांवर प्रत्येकी 100 शब्दात लिहा : [10]

- (1) रॅडक्लिफ ब्राऊन यांची संरचनेची संकल्पना
- (2) प्रकार्यवादाची तत्वे
- (3) पार्सन्स यांचे वर्तनाचे पर्यायी आकृतीबंध (Pattern Variables)
- (4) मॅलिनोव्हॉस्की यांची प्रकार्याची संकल्पना
- (5) लोकजीवन पद्धतीशास्त्रामध्ये वापरली जाणारी तत्वे
- (6) ज्ञानाचा साण (ए. शुट्स).

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5407]-202

M.A. (II Sem.) EXAMINATION, 2018

SOCIOLOGY

(Compulsory Paper)

(SC-04 : Methodology of Social Research)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

- N.B. :—** (i) All questions are compulsory.
(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. Answer any *one* of the following questions within **500** words : [20]
 - (1) Define Positivism. Examine how Hermeneutics and critical theory criticises Positivism.
 - (2) Differentiate between qualitative and quantitative research.
2. Answer any *one* of the following questions within **500** words : [20]
 - (1) Describe the survey method of social research.
 - (2) Define interview. Differentiate structured and unstructured forms of interview.
3. Answer any *two* of the following questions within **250** words each : [20]
 - (1) Discuss the main features of case study method.
 - (2) Elaborate objectives and features of Participatory Action Research.
 - (3) Explain triangulation method of social research.
 - (4) Discuss the problems of objectivity in sociological research.

P.T.O.

4. Write notes on any *four* of the following within **100** words each : [20]

- (1) Ethnography
- (2) Limitations of structured interview
- (3) Feminist critique of positivism
- (4) Thomas Kuhn's critique of positivism
- (5) Popper's views about new philosophy of science
- (6) Panel study.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दात द्या : [20]

- (1) प्रत्यक्षवादाची व्याख्या करा. अर्थनिर्वचनशास्त्र (Hermeneutics) आणि चिकित्सक सिद्धांताने (Critical Theory) प्रत्यक्षवादावर केलेल्या टीकेचे परीक्षण करा.
- (2) गुणात्मक संशोधन आणि संख्यात्मक संशोधन यातील भेद स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दात द्या : [20]

- (1) सामाजिक संशोधनाची सर्व्हेक्षण पद्धती स्पष्ट करा.
- (2) मुलाखतीची व्याख्या करा. संरचित व असंरचित मुलाखत प्रकारांमधील भेद स्पष्ट करा.

3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दात द्या : [20]

- (1) व्यष्टि अध्ययन पद्धतीच्या मुख्य वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.
- (2) सहभागी कृती संशोधनाची उद्दिष्ट्ये व वैशिष्ट्ये विशद करा.
- (3) सामाजिक संशोधनातील त्रिकोणीकरण (Triangulation) पद्धती स्पष्ट करा.
- (4) समाजशास्त्रीय संशोधनातील वस्तुनिष्ठतेच्या समस्यांची चर्चा करा.

4. खालीलपैकी कोणत्याही चारवर प्रत्येकी 100 शब्दात टीपा लिहा : [20]

- (1) लोकालेख (Ethnography)
- (2) संरचित प्रश्नावलीच्या मर्यादा
- (3) प्रत्यक्षवादावरील स्त्रीवादी टीका
- (4) थॉमस कुन यांची प्रत्यक्षवादावरील टीका
- (5) विज्ञानाच्या नव्या तत्वज्ञानाबाबत पॉपर यांचा दृष्टिकोन
- (6) पॅनल स्टडी (Panel study).

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5407]-301

M.A. (Part II) (III Semester) EXAMINATION, 2018
SOCIOLOGY

Compulsory Paper-I

SC-05 : Application of Research Skills
(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) *All questions are compulsory.*

(ii) *Figures to the right indicate full marks.*

1. Answer any *one* of the following questions within **500** words each : [20]
 - (1) Elaborate different steps in writing research proposal.
 - (2) State the types of presenting data in graphic form.
2. Answer any *one* of the following questions within **500** words each : [20]
 - (1) What is report writing ? What are the important stages in writing research report ?
 - (2) Discuss the types of sampling in social research.
3. Answer any *two* of the following questions within **250** words each : [20]
 - (1) Define variable. How are variables identified in social research ?
 - (2) What is review of literature ? State its importance in social research.
 - (3) State the major statistical procedures in the analysis of sociological data.
 - (4) Elaborate the types of deviation.

P.T.O.

4. Write short notes on any *four* of the following in **100** words each : [20]

- (1) Variance in sociological research
- (2) Importance of sampling
- (3) Significance of computer in data analysis
- (4) Test of significance
- (5) Cross Tabulation
- (6) Interpretation of data.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक संबंधित प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दात लिहा : [20]
 - (1) संशोधन प्रस्ताव लेखनातील विविध अवस्था विशद करा.
 - (2) आलेखाधारित तथ्य सादरीकरणाचे प्रकार स्पष्ट करा.
2. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दात लिहा : [20]
 - (1) अहवाल लेखन म्हणजे काय ? संशोधन अहवाल लेखनातील प्रमुख अवस्था कोणत्या ?
 - (2) सामाजिक संशोधनातील नमुना निवडीच्या विविध प्रकारांची चर्चा करा.
3. खालीलपैकी कोणत्याही **दोन** प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **250** शब्दात लिहा : [20]
 - (1) चलाची व्याख्या करा. सामाजिक संशोधनात चलांचा शोध कसा घेतला जातो ?
 - (2) संदर्भ साहित्याचा आढावा म्हणजे काय ? संदर्भ साहित्य आढाव्याच्या सामाजिक संशोधनातील महत्व स्पष्ट करा।
 - (3) समाजशास्त्रीय माहितीच्या विश्लेषणातील प्रमुख संख्याशास्त्रीय प्रक्रिया स्पष्ट करा.
 - (4) विचलनाचे प्रकार विशद करा.

4. खालीलपैकी कोणत्याही चारवर प्रत्येकी 100 शब्दात टीपा लिहा : [20]

- (1) समाजशास्त्रीय संशोधनातील वैविध्याचे समान विचलनाचे मापन (Variance)
- (2) नमुना निवडीचे महत्व
- (3) माहितीच्या विश्लेषणातील संगणकाचे महत्व
- (4) संयुक्तीकतेच्या चाचण्या (Tests of Significance)
- (5) पडताला सारिणीकरण (Cross Tabulation)
- (6) माहितीचे निर्वचन.

munotes.in

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5407]-302

M.A. (III Semester) EXAMINATION, 2018

SOCIOLOGY

Compulsory Paper

SC-06 : Sociology of Development

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

- N.B. :—** (i) All questions are compulsory.
(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]
 - (1) Review the conceptual evolution of development from growth to sustainable development.
 - (2) Critically analyse the modernization theory of development.
2. Answer any *one* of the following questions in **500** words : [20]
 - (1) Discuss Mahatma Gandhi's views on Hind Swaraj as alternate development.
 - (2) Critically assess the role of NGOs as agents of development.
3. Answer any *two* of the following questions in **250** words each : [20]
 - (1) Discuss neo-liberalism as a theory of development.
 - (2) Discuss the failures of modernization model of development.
 - (3) Analyse the environmentalist approach to development.
 - (4) Discuss Schumacher's views on intermediate technology.

P.T.O.

4. Write short notes on any *four* of the following in **100** words each : [20]

- (1) Social change and development
- (2) Centre and periphery
- (3) Meaning of eco-feminism
- (4) Issues of post-developmentalism
- (5) Meaning of under-development
- (6) WID approach (Women in development).

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक संपूर्ण गुण दर्शवितात.

1. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दात लिहा : [20]

- (1) वाढ ते चिरंतन विकास अशा विकासाच्या झालेल्या संकल्पनात्मक बदलाचा आढावा घ्या.
- (2) विकासाच्या आधुनिकीकरण सिद्धांताचे टीकात्मक विश्लेषण करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दात लिहा : [20]

- (1) महात्मा गांधींच्या 'हिंद स्वराज' वरील विचारांची पर्यायी विकास म्हणून चर्चा करा.
- (2) विकासातील महत्वाचा घटक म्हणून स्वयंसेवी संस्थांच्या भूमिकेचे टीकात्मक मूल्यमापन करा.

3. खालीलपैकी कोणत्याही **दोन** प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **250** शब्दांत लिहा : [20]

- (1) विकासाचा सिद्धांत म्हणून नवउदारमतवादाची चर्चा करा.
- (2) विकासाच्या आधुनिकीकरण आराखड्याच्या अपयशांची चर्चा करा.
- (3) विकासाच्या पर्यावरणवादी दृष्टीकोनाचे विश्लेषण करा.
- (4) शूमाखर यांच्या मध्यम तंत्रज्ञानविषयी विचारांची चर्चा करा.

4. खालीलपैकी कोणत्याही चारांवर प्रत्येकी 100 शब्दात टीपा लिहा : [20]

- (1) सामाजिक बदल आणि विकास
- (2) केंद्र आणि परिघ
- (3) पर्यावरणवादी-स्त्रीवादाचा अर्थ
- (4) विकासोत्तरवादातील महत्वाचे मुद्दे
- (5) अविकसिततेचा अर्थ
- (6) WID दृष्टीकोन (विकासातील स्त्रिया).

munotes.in

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5407]-401

M.A. (IV Semester) EXAMINATION, 2018

SOCIOLOGY

(Compulsory Paper)

(SC-07 : Sociology of Globalization)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) All questions are compulsory.
(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. Answer any *one* of the following questions within **500** words : [20]

- (1) Define globalization. Discuss the economic and cultural dimensions of globalization.
- (2) Discuss effects of privatization of education and health services on women.

2. Answer any *one* of the following questions within **500** words : [20]

- (1) Discuss R. Robertson's and Anthony Giddens' views on globalization.
- (2) Examine effects of globalization on environment and discuss the issues raised by environmental movement.

3. Answer any *two* of the following questions within **250** words each : [20]

- (1) Elucidate history of globalization.
- (2) Discuss impact of globalization on livelihood concerns of people.
- (3) Elaborate Wallerstein's views of globalization as a world capitalist system.
- (4) Discuss problems of transnational migration in the context of globalization.

P.T.O.

4. Write short notes on any *four* of the following questions within **100** words each : [20]

- (1) Role of nation-state in post-globalization stage.
- (2) Meaning of neo-liberalism
- (3) Globalization and biodiversity
- (4) Globalization and religious resurgence
- (5) Importance of civil society initiatives
- (6) Patenting of indigenous knowledge.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दात उत्तर लिहा : [20]

- (1) जागतिकीकरणाची व्याख्या लिहा. जागतिकीकरणाच्या आर्थिक व सांस्कृतिक पैलूंची चर्चा करा.
- (2) शिक्षण आणि आरोग्य सेवांच्या खाजगीकरणाच्या स्त्रियांवरील परिणामांची चर्चा करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे 500 शब्दात उत्तर लिहा : [20]

- (1) रॉबर्टसन आणि अँथनी गिडन्स यांच्या जागतिकीकरणावरील विचारांची चर्चा करा.
- (2) जागतिकीकरणाच्या पर्यावरणावरील परिणामांचे परीक्षण करा आणि पर्यावरणीय चळवळीने उपस्थित केलेल्या मुद्द्यांची चर्चा करा.

3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची प्रत्येकी 250 शब्दात उत्तरे लिहा : [20]

- (1) जागतिकीकरणाचा इतिहास विशद करा.
- (2) लोकांच्या उपजीविके संबंधीच्या प्रश्नांवर पडलेल्या जागतिकीकरणाच्या प्रभावाची चर्चा करा.
- (3) एक जागतिक भांडवलशाही व्यवस्था म्हणून जागतिकीकरणासंबंधी वॉलरस्टीन यांच्या विचारांचे वर्णन करा.
- (4) जागतिकीकरणाच्या संदर्भात आंतरराष्ट्रीय स्थलांतराच्या समस्येची चर्चा करा.

4. खालीलपैकी कोणत्याही चारांवर प्रत्येकी 100 शब्दात टीपा लिहा : [20]

- (1) जागतिकीकरणोत्तर अवस्थेमध्ये राष्ट्र-राज्याची भूमिका
- (2) नव-उदारीकरणाचा अर्थ
- (3) जागतिकीकरण आणि जैवविविधता
- (4) जागतिकीकरण आणि धार्मिक पुनर्उद्रेक
- (5) नागरी समाजाच्या पुढाकाराचे महत्त्व
- (6) पारंपारिक ज्ञानसंपदेवरील पेटंट.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5407]-402

M.A. (Part II) (III Sem.) EXAMINATION, 2018

SOCIOLOGY

SC-08 : Contemporary Social Theories

(Compulsory Paper)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) *All questions are compulsory.*

(ii) *Figures to the right indicate full marks.*

1. Answer any *one* of the following within **500** words : [20]
 - (i) Discuss Frankfurt School's contribution to neo-Marxism.
 - (ii) Evaluate views of C. Wright Mills with reference to critique of positivism.
2. Answer any *one* of the following within **500** words : [20]
 - (i) Explain major principles of Giddens' theory of structuration.
 - (ii) Discuss Derrida's contribution to post-structuralism.
3. Answer any *two* of the following within **250** words each : [20]
 - (i) Explain Bourdieu's concepts of habitus and field.
 - (ii) Evaluate significance of post-modernism.
 - (iii) Discuss Gramsci's views on hegemony.
 - (iv) What are Gouldner's arguments regarding crisis of sociology ?

P.T.O.

4. Write short notes on any *four* of the following in **100** words each : [20]

- (i) Althusser's views on ideology
- (ii) Foucault's arguments on power and knowledge
- (iii) Features of Sociological theory
- (iv) Gramsci's views on civil society
- (v) Habermas on life world and system
- (vi) Baudrillard on Consumer society.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे **500** शब्दांत उत्तर लिहा : [20]

- (i) नव-मार्क्सवादाला फ्रँकफर्ट संप्रदायाच्या योगदानाची चर्चा करा.
- (ii) प्रत्यक्षवादावरील टीकेच्या संदर्भात सी. राईट मिल्स यांच्या विचारांचे परीक्षण करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे **500** शब्दांत उत्तर लिहा : [20]

- (i) गिडन्स यांच्या संरचनीकरणाच्या सिद्धांताची प्रमुख तत्वे स्पष्ट करा.
- (ii) उत्तर-संरचनावादाला देरीदा यांच्या योगदानाची चर्चा करा.

3. खालीलपैकी कोणत्याही **दोन** प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **250** शब्दांत लिहा : [20]

- (i) बुर्द्यू यांच्या हॅबीटस (Habitus) आणि क्षेत्र (Field) या संकल्पना स्पष्ट करा.
- (ii) उत्तर-आधुनिकतावादाचे महत्व विश्लेषित करा.
- (iii) ग्राम्सी यांच्या अधिसत्ता या संकल्पनेवरील विचारांची चर्चा करा.
- (iv) गुल्डनर यांचे समाजशास्त्रामधील अरिष्टांसंबंधी विचार काय आहेत ?

4. खालीलपैकी कोणत्याही चारवर प्रत्येकी 100 शब्दांत टीपा लिहा :

[20]

- (i) अल्थुसर यांची विचारसरणीवरील मते
- (ii) फुको यांचे सत्ता आणि ज्ञान यावरील विचार
- (iii) समाजशास्त्रीय सिद्धांताची वैशिष्ट्ये
- (iv) ग्राम्सी यांनी नागरी समाजासंबंधी मांडलेले मुद्दे
- (v) जीव-जगत आणि व्यवस्था यावरील हेबरमास यांचे विचार
- (vi) उपभोक्ता समाजावर बोद्रीलार्द यांचे विचार.

munotes.in